

Mishnah Eruvin, chapter 8

משנה עירובין פרק ח

(1) How is a communal *eruv* arranged in connection with Sabbath limits? One sets down a barrel and says: Behold this is for all the inhabitants of my town [i.e., even those who did not contribute their share] for anyone who may desire to go to a house of mourning or to a house of feasting [i.e., a wedding; the Mishnah gives these examples to let us know that only for a *dvar mitzvah* may one make use of an *eruv tehumin*]; anyone who accepted [to rely on the *eruv*] while it was yet day [i.e., he was notified before the Sabbath] is permitted [to enjoy its benefits, but if one did so] after dusk this is forbidden since no *eruv* may be prepared after dusk.

א כיצד משתתפין בתחומין, מניח את הקבית ואומר, הרי זה לכל בני עירי, לכל מי שילך לבית האבל או לבית המשחה. וכל שקבל עליו מבעוד יום, מתר. משתחשך, אסור, שאין מערבין משתחשך: ב כמה הוא שעורו, מזון שתי סעודות לכל אחד. מזונו לחל ולא לשבת, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, לשבת ולא לחל. וזה וזה מתכוננין להקל. רבי יוחנן בן ברוקה אומר, מכפר בפגדיון מאן בע סאין בפלע. רבי שמעון

(2) What must be its quantity? Food for two meals for each person [utilizing the *eruv*, since the *eruv* is essentially a home base, therefore, there must be sufficient food for dining on the Sabbath for each person utilizing the *eruv*]. The quantity of the food [per meal is as] one usually eats [at a meal] on weekdays and not on the Sabbath; these are the words of Rabbi Meir [Rabbi Meir maintains that one eats more on the Sabbath]. Rabbi Yehudah says: As on the Sabbath and not as on weekdays, and both intended to give the more lenient ruling [Rabbi Yehudah maintains: Since on the Sabbath people eat three meals, therefore, they are likely to eat less per meal on the Sabbath than on a weekday]. Rabbi Yohanan ben Beroka says: Not less than a loaf that is purchased for a *Dupondium* when the price of wheat measuring four *se'ah* is a *sela* [i.e., a loaf the size of six eggs is enough for two meals]. Rabbi Shimon says: Two thirds of a loaf in which there

רבנו עובדיה מברטנורא

א כיצד. לכל מי שילך לבית האבל וכו'. דמילי דמצוה נינהו, וקיימא לן אין מערבין עירובין תחומין אלא לדבר מצוה: וכל מי שקבל עליו. לסמוך על עירוב זה, מותר: ומשתחשך אסור. והני מילי כשלא הודיעוהו מבעוד יום, אבל הודיעוהו מבעוד יום אפילו לא קבל עליו לסמוך על עירוב זה בודאי אלא משחשכה, מותר: ב מזון שתי סעודות לכל אחד. מתוך שקונה שביתתו שם צריך להניח שם מזון שצריך לו לשבת: אלו ואלו מתכוונים להקל. רבי מאיר סבר בשבת אכיל אינש טפי משום דבסיס תבשיליה. ורבי יהודה סבר כיון דבשבת אכיל שלש סעודות אינו מרבה לאכול בכל סעודה, ושתי סעודות של חול הוי טפי משתי סעודות של שבת: כבר בפונדיון. כבר הלכות

are three loaves to a *kav*, [i.e., two thirds of a loaf which was baked from a third of a *kav*, the size of a loaf which totals five and a third eggs ($1/3 kav = 8 \text{ eggs}, 2/3 \text{ of } 8 = 5.33$)], half of

this loaf is the size prescribed for a leprous house [i.e., the time it takes to eat a meal (which is equal to half this loaf) is the time required for one to remain in a leprous house in order to defile the clothing he is wearing in addition to becoming defiled himself] and [if one consumes defiled food] the half of the half [i.e., $1/4$] of the size [of this loaf], that will [Rabbinically] render one's body unfit [to eat *terumah*].

(3) If the tenants of a courtyard and the tenants on its gallery forgot to join together in an *eruv* [i.e., a two-story building; the apartments on the ground level open up into a courtyard, the upper level also has several apartments that open up into a porch-like structure which has stairs leading into the lower level courtyard. If the tenants of each made individual *eruvim* and forgot to join with each other, any mound or stockpile, standing], any level that is higher than ten

רבנו עובדיה מברטנורא

בפונדיון כשמוכרין ארבע סאין חטין לסלע. וארבע סאין הן עשרים וארבעה קבין, והסלע עשרים וארבע מעין, נמצא קב לכל מעה, והמעה שני פונדיונין, הרי כבר הנמכר בשוק בפונדיון הוא חצי קב, והחנוני לוקח החצי לשכר האפיה והטחינה, נמצא כבר הלוקח מן החנוני בפונדיון הוא רובע קב, שהם שש ביצים, שהקב עשרים וארבע ביצים, והם שיעור שתי סעודות של עירוב לדברי ר' יוחנן בן ברוקא. והלכה כמותו: **רבי שמעון**. ממעט בשיעור, ואומר, שדי לערב בשתי ידות של כבר של שלש ככרות לקב. וכבר שלם של שמונה ביצים הוא שלישית הקב. ושתי ידותיה שהם חמש ביצים ויותר, הוו שתי סעודות: **חציה לבית המנוגע**. סתם מתניתין היא, והכי קאמר, חצי כבר שלם ששיערו בו בין למר ובין למר, הוא שיעור לשהיית בית המנוגע, שהנכנס לבית שיש בו נגע צרעת אע"פ שהוא טמא מיד אינו טעון כבוס בגדים עד שישאה כדי אכילה, וחצי כבר זו הוי כדי אכילה. ולרבי יוחנן בן ברוקא דאמר כבר שלם הוי רובע קב שהם שש ביצים, נמצא חציה שלש ביצים והוא פרס דבכולי גמרא. ולר' שמעון דאמר כבר שלם הוא של שלישית הקב שהם שמונה ביצים, הוי חציה ארבע ביצים והוא פרס דבכולי גמרא אליבא דרבי שמעון. ואע"ג דרבי שמעון סבר דבכבר שלם יש שלש סעודות דהא שתי ידותיה קאמר ר' שמעון דהוי שתי סעודות, הני מילי בעירוב דנתכוונו בו להקל ואין צריך שתי סעודות שלימות, אבל בכל שאר דוכתי סבירא ליה לר' שמעון דאין סעודה פחותה מחצי כבר של שלישית הקב ובעינן שישאה כדי אכילת חצי כבר זו שהם ארבע ביצים: **חצי חציה לפסול את הגויה**. הדאוכל אוכלים טמאים כחצי פרס נפסל גופו מדרבנן מלאכול בתרומה. וחצי פרס הוי ביצה ומחצה לר' יוחנן בן ברוקא. ושתי ביצים לר' שמעון: **ג' מרפסת**. מקום גבוה בחצר הבית הרבה פתחי עליות פתוחין לה וכולם יוצאין בסולם אחד לחצר וממנו לרשות הרבים ואע"פ כן

handbreadths [from the ground, and less than ten handbreadths below the gallery] belongs to the gallery [and only the upper tenants may use this area] and any [mound or stockpile standing at a], lower level [than ten handbreadths] belongs [also] to the courtyard [and therefore, both the upper and lower levels are restricted in

the use of this area]. The bank around a cistern or a rock that is ten handbreadths high [and less than ten handbreadths below the gallery] belongs to the gallery, but if it is lower, it belongs [also] to the courtyard [and its use would be restricted for the tenants of both levels]. This, however, applies only to one that is near to the gallery, but for one that is far from it, even if ten handbreadths high belongs [also] to the courtyard [and its use would be restricted for the tenants of both levels]. And what is considered near? Anything that is not further than four handbreadths [away].

(4) If a man deposits his *eruv* in a guardhouse, a colonnade, or a gallery it is not a valid *eruv* [the *eruv* is not considered placed within one of the houses of the courtyard] and one who lives there [who didn't join in the *eruv*] does not impose any restrictions [he is not considered a resident of the courtyard]. An *eruv*

רבנו עובדיה מברטנורא

אין אוסרין הואיל ומרפסת גבוהה עשרה, ובלבד שיערבו בני מרפסת לעצמן במרפסת דהויא רגל המותרת במקומה ואינה אוסרת: **ששכחו ולא עירבו**. אלו עם אלו. אבל עירבו אלו לעצמן ואלו לעצמן: **כל שגבוה עשרה**. אם יש בחצר תל או עמוד גבוה סמוך למרפסת ואין מרפסת גבוה מן העמוד עשרה, דניחא תשמישתייה דעמוד לבני המרפסת, רשות מרפסת שולטת בו ומשתמשין הן בו ולא בני החצר: **פחות מכאן לחצר**. אף לחצר קאמר, ששתי הרשויות שולטין בו המרפסת והחצר ואם לא עירבו זה עם זה שניהם אסורים בו: **חולית הבור**. שפת הבור של מעלה, אם גבוה עשרה מן החצר רשות מרפסת שולטת בו, והוא שיהיה הבור מלא עד שפתו העליונה מדברים שאסור לטלטלם בשבת דהשתא אי אפשר שתחסר מגובה דומיא דסלע שאינו חסר והרי הוא שוה לקרקעית המרפסת, אבל אם אין הבור מלא או אפילו מלא מדברים שאפשר ליקח מהם בשבת ולחסרו, בין דכי חסרא אסירא. כי לא חסרא נמי אסירא, ואם לא עירבו המרפסת והחצר זה עם זה שניהם אסורים בו: **אפילו גבוהה עשרה טפחים לחצר**. אף לחצר כמו למרפסת, ושניהם אסורים בו אם לא עירבו זה עם זה: **ד הנותן את עירובו**. עירובי חצרות: **בבית שער**. מקום סמוך לשער החצר ורגילים להושיב שם שומר שלא יכנסו בני רשות הרבים לחצר: **והדר שם**. בבית שער שבחצר, אינו אוסר על בעל החצר ואינו צריך ליתן את הפת דלאו דירה היא: **והדר שם אוסר עליו**. אם השאיל בעל

פחות מכאן, לחצר. חלית הבור והסלע, גבוהים עשרה טפחים, למרפסת. פחות מכאן, לחצר. במה דברים אמורים, בסמוכה. אבל במפלגת, אפילו גבוהה עשרה טפחים, לחצר. ואיזו היא סמוכה, כל שאינה רחוקה ארבעה טפחים: **ד הנותן את עירובו בבית שער, אכסדרה ומרפסת, אינו ערוב. והדר שם, אינו אוסר עליו**. בבית התבן ובבית

deposited in a straw-shed, a barn, a woodshed or storehouse is valid and anyone who lives in it [and didn't participate in the *eruv*] imposes restrictions [upon the courtyard]. Rabbi Yehudah says: If the owner has any storage rights [in those areas], the tenant imposes no restrictions.

(5) If a man left his house and went to spend his Sabbath in another town, whether he was heathen (see above 6:1) or Jewish, he imposes restrictions on the residents of the courtyard; these are the words of Rabbi Meir. Rabbi

Yehudah says: He does not impose restrictions [an absentee tenant is not considered a resident]. Rabbi Yose [agrees that [an absentee tenant is not considered a resident, but] says: A gentile [still] imposes restrictions [because he may return on the Sabbath], but a Jew does not impose any restrictions because it is not usual for a Jew to return on the Sabbath. Rabbi Shimon says: Even if he left his house and went to spend the Sabbath with his daughter in the same town he imposes no restriction since [we say that] he has no intention of returning [until after the Sabbath].

(6) A cistern located between two courtyards [each having their own individual *eruv*]: no water may be drawn from it on the Sabbath [since the cistern was not partitioned he is, in effect, drawing water from the other courtyard into his own, which is prohibited unless they have a joint *eruv*] unless a partition ten

רבנו עובדיה מברטנורא

הבית בית התבן שלו לדור שם, אוסר עליו, הואיל ופתחו לחצר: **אם יש שם תפיסת יד של בעל הבית.** שיש לבעל הבית מקום בדירתו של זה, שנותן שם כליו להצניעו, אינו אוסר עליו. ודוקא כשאין שם דיוורין אחרים, אבל אם יש שם דיוורין אחרים אוסר עליהן. דיקא נמי דקתני אינו אוסר עליו. עליו אינו אוסר אבל על דיוורין אחרים אוסר ואף על פי שבעל הבית עירב עמחן. ואם הכלים הללו שנותן שם בעל הבית הם דברים הניטלים בשבת אין זו תפיסת יד ואוסר עליו, דאי בעי שקיל להו ושדי להו אבראי. והלכה כר' יהודה: **הרי זה אוסר.** דדירה בלא בעלים שמה דירה: **אינו אוסר.** דלאו שמה דירה: **רבי יוסי.** נמי סבירא ליה דלאו שמה דירה, מיהו נכרי אוסר שמא יבא בשבת. והלכה כר' יוסי: **אצל בתו.** דוקא בתו, דעביד אינש דדייר עם חתנו. אבל בנו אין אדם מסיח דעתו מביתו לדור אצל בנו, שמא תתקוטט כלתו עמו ויצא. והלכה כר' שמעון: **ו בור שבין שתי**

הפקדן ובבית העצים ובבית האוצרות, הרי זה ערוב. והדר שם, אוסר (עליו). רבי יהודה אומר, אם יש שם תפיסת יד של בעל הבית, אינו אוסר (עליו): ה המנחת את ביתו והלך לשבות בעיר אחרת, אחד נכרי ואחד ישראל, הרי זה אוסר, דכרי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, אינו אוסר. רבי יוסי אומר, נכרי אוסר, ישראל אינו אוסר, שאין דרך ישראל לבוא בשבת. רבי שמעון אומר, אפלו הניח את ביתו והלך לשבות אצל בתו באותה העיר, אינו אוסר, ש'כבר הסיע מלבו: ו בור שבין שתי חצרות, אין ממלאין ממנו בשבת, אלא אם כן עשו לו מחיצה גבוהה

handbreadths high has been made for it, either above [i.e., one handbreadth of the partition, below water level, the remaining nine handbreadths above the water], below [i.e., nine handbreadths of the partition, below water level the remaining handbreadth above the water] or [even if it doesn't touch the water at all but it is] within its rim [and has the appearance of a partition]. Rabbi Shimon ben Gamliel

stated The School of Shammai says: [only a partition located nine handbreadths] Below [the water level and one above is a valid partition] and the School of Hillel says: [only a partition located nine handbreadths] Above [the water level and one below is a valid partition]. Rabbi Yehudah said: Placing [an additional] partition [to separate the pit] should not be more effective than the [existing] intervening wall [separating the two courtyards which goes along the center of the cistern, i.e., the partition does not have to enter the rim of the pit at all and no additional partition is required].

(7) A canal [since it flows from a river is considered a *karmelit* — an area not considered public domain nor private domain (see Shabbat 6a)] that passes through a [private] courtyard; no water may be drawn from it on the Sabbath [since it is prohibited from transferring from a *karmelit* to a private domain] unless it was furnished with a partition [inside the rim of the canal, clearly indicating the partition was made specifically for the enclosure of the canal] ten handbreadths high, at its entrance [into the private property] and [at the] exit. Rabbi Yehudah says: The wall above it [separating the courtyard from the public domain] is considered a partition [even if it is not in the rim (see previous

רבנו עובדיה מברטנורא

חצרות. חציו בוזו וחציו בוזו, אין ממלאין ממנו, שזה ממלא מרשות חברו ואסור אם לא ערבו החצרות זו עם זו: **בין מלמעלה.** שהיו תשעה טפחים של מחיצה למעלה מן המים וטפח אחד משוקע במים: **בין מלמטה.** שהיו תשעה טפחים משוקעים בתוך המים וטפח אחד נראה למעלה: **בין מתוך אוגנו.** אע"פ שאין המחיצה נוגעת במים כלל, דקולא היא שהקלו חכמים במים, דאמרינן גוד אחית מחיצתא, ובלבד שתהא בתוך אוגן הבור שתיראה כהפסקה: **מן הכותל שביניהם.** שמפסקת בין החצרות ומפסקת על פני הבור ואע"פ שאינה נכנסת תוך אוגנו. ואין הלכה כרבי יהודה: **א אמת המים.** אפילו ברשות היחיד כרמלית היא: **עשו לה מחיצה.** בתוך אוגניה על פני רוחבה שהוא ניכר שבשביל

עֲשֶׂה טַפְחִים (בֵּין מְלַמְעֵלָה), בֵּין מְלַמְטָה, בֵּין מִתּוֹךְ אוֹגְנוֹ. רַבֵּן שְׁמַעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, מְלַמְטָה. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, מְלַמְעֵלָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לֹא תִהְיֶה מְחִיצָה גְדוּלָה מִן הַכּוֹתֵל שְׁבִינִיָּהֶם: **א אמת המים** שְׁהִיא עוֹבֵרֶת בְּחֶצֶר, אֵין מְלַמְאֵין הִימְנָה בַשֶּׁבֶת, אֵלָא אִם כֵּן עָשׂוּ לָהּ מְחִיצָה גְבוּוּהָ עֲשֶׂה טַפְחִים בְּכַנְיָסָה וּבִצְיָאָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, כּוֹתֵל שֶׁעַל גְּבֵה תִדּוֹן מִשּׁוֹם מְחִיצָה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מַעֲשֶׂה

Mishnah)]. Rabbi Yehudah said: It actually happened with the canal of [the city] Abel that water [which flowed through private courtyards] was drawn from the canal on the Sabbath, on the authority of the Sages. They replied: because it was not of the prescribed size [the water passing through did not have the dimensions necessary to establish it as a *karmelit*, i.e., ten handbreadths deep by four handbreadths wide].

(8) A balcony that was situated above a stretch of water: no water may be drawn [through a hole within the balcony] on the Sabbath, unless it was furnished with a partition ten handbreadths high, either above [i.e., a balcony fence] or below [an inverted fence, starting from the floor of the balcony going downwards towards the water, ten handbreadths; in these cases, we are able to use the principle of *gud ahis* i.e., the partition is viewed *halachically* as if it extended all the way down to the water]. So too, two balconies one above the other [and the holes through which they would draw the water were aligned one over the other], if they [both those who live on top and those who live on the bottom] made a partition for the upper one but not for the lower one, restrictions are imposed on the use of both [since they are partners in the upper fence it is considered as two people living in one courtyard in which the law states they may not carry unless an *eruv* is made], until they have prepared a joint *eruv* [in

רבנו עובדיה מברטנורא

המים נעשית: באמה של אבל. שם העיר, והיתה עוברת בתוך החצרות וממלאין ממנו בחצרות דמהניא לה מחיצות כותל התלויות עליה. ור' יהודה לטעמיה דפליג נמי אבור. ואין הלכה כמותו: **שלא היה בה שיעור** כרמלית, שלא היה עמוק עשרה או לא היה רחב ארבעה, שאין המים נעשין רשות לעצמן להחשב כרמלית אלא אם כן עמוק עשרה ורחב ארבעה עשו לה בכניסה ולא ביציאה לא מהני מידי דהא מחוברת למים שחוץ לחצר ביציאתו ונעשית הכל כרמלית ועשו לה ביציאה ולא בכניסה נמי לא מהני דהא מחוברת למים שלמעלה חוץ לחצר זו. אבל עשו לה בכניסה וביציאה מהני, שנראהו כאילו מתחילין בחצר זו: **ח גוזזטרא**. כעין דף או מקום מקורה היוצא מרשות היחיד ובולט על גבי המים: **אלא אם כן עשו מחיצה** כל סביבות הגוזזטראות או סביב נקב ארבעה על ארבעה החקוק באמצעיתה, דאמרינן גוד אחית מחיצתא: **בין מלמעלה**. למעלה מן נקב הגוזזטרא: **בין מלמטה**. מחוברת לגוזזטרא מתחתיה. ורמב"ם פירש מלמטה על המים כנגד נקב הגוזזטרא דאמרינן גוד אסיק כאילו הגיע המחיצה לנקב שבגוזזטרא שממלאין ממנו: **זו למעלה מזו**. ונקב שממלאין ממנו בעליונה מכוון כנגד נקב התחתונה: **עשו לעליונה**. שנשתתפו בני התחתונה עם בני

a case where the lower balcony was fenced, both would still be prohibited from drawing water, the top balcony, because it was not partitioned and the bottom balcony, since the people on the top level have a “right of way” (drawing water through the hole of the bottom balcony) they restrict upon the others].

לתחתונה, שתיהן אסורות עד שיִעָרְבוּ: ט תִּצְרַח שֶׁהִיא פְּחוּתָה מֵאַרְבַּע אַמּוֹת, אֵין שׁוֹפְכִין בְּתוֹכָהּ מֵיִם בְּשַׁבָּת, אֶלְא אִם כֵּן עָשׂוּ לָהּ עֵוָה מִחֻזְקַת סַאֲתִים מִן הַנֶּקֶב וּלְמַטָּה, בֵּין מִבְּחוּץ בֵּין מִבְּפָנִים, אֶלְא שֶׁמִּבְּחוּץ צָרִיךְ לְקַמּוֹר, מִבְּפָנִים אֵין צָרִיךְ לְקַמּוֹר: י רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אָמַר, בֵּיב שֶׁהוּא קַמּוֹר אַרְבַּע אַמּוֹת בְּרִשׁוֹת הָרַבִּים, שׁוֹפְכִין לְתוֹכוֹ

(9) If [the area of] a courtyard was less than four cubits [squared, or its equivalent], no water may be poured out [of his house] into it on the Sabbath [since there isn't enough land to absorb the water, it will flow into public domain] unless it was provided with a pit holding two *se'ah* [the usual daily amount of water one pours from his house] below its opening, irrespective [of whether the pit was dug] outside [his courtyard, i.e., he dug the pit in public domain abutting the courtyard] or inside [his courtyard], except that if it was outside, it is necessary to cover [it, the pit once covered becomes separated from the public domain] and if it was inside [his courtyard], it is unnecessary to cover [the pit]. (10) Rabbi Eliezer ben Yaakov says: If a [drainage] canal [extending from the courtyard into a public domain] were covered [an area of] four cubits [squared] in the public domain, it is permitted to pour water into it on the Sabbath [from

רבנו עובדיה מברטנורא

העליונה לעשות מחיצה בעליונה ולא עשו בתחתונה: שתיהן אסורות עד שיערבו. שכיון שבני התחתונה שותפין במחיצה זו של עליונה אוסרין עליהם. ואם עשו לתחתונה ולא עשו לעליונה אף על פי שאין לעליונה שותפות במחיצה של תחתונה שתיהן אסורות, העליונה אסורה שהרי אין לה מחיצה, והתחתונה הואיל ויש דרך לעליונה עליה שגם היא ממלאת מים משם אוסרת עליה עד שיערבו עמה. והני מילי, כששתי הגוזזטראות מופלגות זו מזו יש גובה עשרה טפחים או יותר בין זו לזו, אבל אם שתיהן בתוך עשרה אפילו עשו שתיהן מחיצה לעולם אוסרת זו על זו עד שיערבו: ט אין שופכין לתוכה מים בשבת. דבארבע אמות, המים שאדם עשוי להשתמש בהן בכל יום נבלעים שם במקומם ואין יוצאין לרשות הרבים, פחות מארבע אמות, אין נבלעין במקומם ויוצאין לרשות הרבים: עוקה. גומא: מחזקת סאתים. מפני שאדם עשוי להסתפק סאתים מים בכל יום: מן הנקב ולמטה. שיהיה החלל של העוקה מחזיק סאתים קודם שיגיעו המים אל הנקב שעל שפתה שבו מקלחין לרשות הרבים: בין מבפנים בין מבחוץ. בין שעשה העוקה בחצר בין שעשאה ברשות הרבים: צריך לקמור. לעשות עליה כמין כפה מכוסה מלמעלה כדי שתהא חלוקה מרשות הרבים: י ביב. חריץ העשוי כדי שיקלחו המים (ששופכין) בחצר לרשות הרבים. והוא קמור במשך ארבע אמות לרשות הרבים, דבארבע אמות יש שיעור לבלוע בהן סאתים מים שאדם מסתפק בכל יום:

the courtyard, since it has an area of four cubits to absorb the water], but the Sages say: Even if the [gutter on the] roof or the [canal in the] courtyard was a hundred cubits in area [before reaching the public domain], water may not be poured directly into the drain [since the water flowing out on

the other side of the cover is completely open for all to see, people will think he poured the water into the drain close by the public domain]. But it may be poured upon the roof from which the water flows into the drain. [Referring to Mishnah 9, above which states “If (the area of) a courtyard was less than four cubits (squared, or its equivalent) no water may be poured out (from his house) into it,” however,] a courtyard and a colonnade may be combined to make up the prescribed four cubits.

(11) And in the case of two upper stories opposite each other [with a courtyard less than the prescribed 4 cubits squared, opening up from them, into which they would pour their water], the tenants of one made a pit [holding 2 *se'ah* of liquid] and those of the other did not, [if the two of them did not make an *eruv* then] those who made the pit are permitted to pour down their water, whereas those who did not make any pit, are forbidden.

רבנו עובדיה מברטנורא

שופכין לתוכו. דתיימי מיא ואין יוצאין לרשות הרבים: **לא ישפוך על פי הביב.** דכיון דבגויה שפין, מקלחי להדיא ונפקי לרשות הרבים והרואה אומר ששפכן סמוך ליציאתו לרשות הרבים. והלכה כחכמים: **מצטרפין לד' אמות.** אם יש בחצר עם האכסדרה ארבע אמות על ארבע אמות מצטרפין ומותר לשפוך לתוכה מים ואין צריך עוקה: **לא דיוטאות.** עליות זו כנגד זו וחצר פחותה מארבע אמות לפניהן ששופכין בה מימיהן: **מקצתן.** בני הדיוטא האחת עשו עוקה בחצר ובני האחרת לא עשו: **ואת שלא עשו עוקה אסורין.** כל זמן שלא עירבו. דאי שרית להו להני על ידי עוקה דהנך, אתו לאפוקי מאני עם השופכים מן הבתים ולהורידן לחצר בהדיא עד שפת העוקה ברגליהם וקא מטלטלי בחצר דלא ערבו בה:

מים בשפת. וחכמים אומרים, אפלו גג או חצר מאה אמה, לא ישפוך על פי הביב, אבל שופך מגג לגג, והמים יורדין לביב. החצר והאכסדרה מצטרפין לארבע אמות: **לא** (וכן) שתי דיוטאות זו כנגד זו, מקצתן עשו עוקה ומקצתן לא עשו עוקה, את שעשו עוקה, מתרין. ואת שלא עשו עוקה, אסורין: